

Številka: 00104-437/2019/5

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z urejanjem problematike šolskega učnega gradiva

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije dr. Franc Trček je na Vlado Republike Slovenije naslovil naslednje vprašanje v zvezi z urejanjem problematike šolskega učnega gradiva:

»Področje šolskih učbenikov, zlasti delovnih zvezkov, je izredno nepregledno, neurejeno in pogosto tudi nekvalitetno. Praviloma gre tudi za prevelik izdatek številnim staršem in skrbnikom šolajočih se otrok in mladine. Že večkrat sem v zadnjih petih letih spraševal glede te problematike, a dobil dokaj pavšalne odgovore. Vlado sprašujem:

- Kdaj in kako bo resorno ministrstvo že začelo urejati to problematiko na način, da bo zagotovljena kvaliteta, a ne na račun denarnic staršev in skrbnikov?«.

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

Pristojno ministrstvo izvaja vrsto dejavnosti, ki prispevajo k večji preglednosti področja učbenikov in delovnih zvezkov ter namenja proračunska sredstva za zagotavljanje učbenikov iz učbeniških skladov vsem osnovnošolcem ter učbenikov in drugih učnih gradiv za prvošolce in drugošolce. V letu 2019 so se zagotovila sredstva za učbeniške sklade v višini 3.844.548 EUR, od tega nekaj več kot 1.500.000 EUR za prvi in drugi razred.

Poleg obstoječega sistema za zagotavljanje kakovosti učbenikov z razvojnim projektom se razvijajo merila kakovosti učbenikov, ki bodo strokovnim delavcem na voljo za uporabo pri njihovi avtonomni presoji.

Učbenike in delovne zvezke izbirajo učitelji, ki so avtonomni pri izvedbi pouka. Učbenike potrdi pristojni strokovni svet. Učitelji lahko poleg učbenikov izbirajo in staršem v nakup predlagajo še druga učna gradiva, kot so delovni zvezki, ki ne gredo skozi recenzentski postopek, ki zagotavlja kakovost učbenikov.

Učbeniški sklad, ki deluje na vseh osnovnih šolah, vsem učencem omogoča brezplačno izposajo učbenikov. Vse šole v Sloveniji morajo imeti urejene šolske knjižnice. Te so z namenom vodenja in izposoje knjižničnega gradiva za potrebe vzgojno-izobraževalnega procesa vključene v nacionalni bibliografski sistem COBISS. V skladu s Pravilnikom o upravljanju učbeniških skladov (Uradni list RS, št. 27/17, 47/17 in 34/19) je tudi učbeniški sklad vključen v informacijski sistem COBISS, vodi pa se ločeno od ostalih gradiv šolske knjižnice.

Nedavno je pristojno ministrstvo v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo preneslo katalog potrjenih učbenikov na spletišče COBISS (<https://ucbeniki.cobiss.si/>).

Katalog vključuje sezname učbenikov za osnovnošolske in srednješolske izobraževalne programe, ki jih je potrdil pristojni strokovni svet v skladu s Pravilnikom o potrjevanju učbenikov (Uradni list RS, št. 34/15 in 27/17). Namenjen je učencem, učiteljem, staršem in knjigarjem. Učbeniki so v katalogu razporejeni po posameznih izobraževalnih programih, stopnjah in predmetih ali modulih, pri poklicnem in strokovnem izobraževanju tudi še po področjih. Pri vsakem učbeniku so navedeni podatki o naslovu učbenika, razredu, letniku, stopnji

izobraževanja, predmetu, modulu, izobraževalnem programu, priimku in imenu avtorja oziroma prevajalca, založniku, letu potrditve. V primeru, da je učbenik potrjen kot d-učbenik oziroma i-učbenik, je navedena tudi povezava za dostop do e-učbenika.

Za sprotno posodabljanje podatkov o potrditvah učbenikov skrbijo Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje in Andragoški center Republike Slovenije.

Trenutno se pripravlja sprememba pravilnika o upravljanju učbeniških skladov (predlog predpisa je bil v javni obravnavi na spletnem portalu E-demokracija septembra 2019), ki med drugim predvideva, da pristojno ministrstvo zagotovi sredstva za nakup vseh učnih gradiv za učence tretjega razreda osnovne šole poleg učencev prvega in drugega razreda kot doslej, širi se torej pravica do brezplačnih učbenikov in drugih gradiv s 1. in 2. razreda še na 3. razred.

Tudi ta učna gradiva, ki jih učenci dobijo iz učbeniškega sklada v končno uporabo, naj bi šola v prihodnje tudi evidentirala v sistemu COBISS.

Po novem naj bi se tudi učno gradivo, ki ga na predlog šole zagotavljajo starši, obdelalo v sistemu COBISS tako, da se k bibliografskemu zapisu v lokalni bazi knjižnice dodajo podatki o šolskem letu, ceni enote gradiva, predmetih ali programih in razredih ali letnikih, na katere se gradivo nanaša. Tako bo omogočen tudi pregled, katera gradiva, poleg potrjenih učbenikov, šole uporabljajo pri izvedbi pouka.

Nadalje, Inštitut informacijskih znanosti (IZUM) naj bi za nemoteno upravljanje učbeniškega sklada šolam omogočil izpis iz sistema COBISS in zagotavljal ministrstvu podatke za potrebe spremljanja in evalviranja delovanja učbeniških skladov ter načrtovanje razvoja sistema izposoje in dajanja v uporabo učnega gradiva.

Pristojno ministrstvo je posredniški organ, ki dodeljuje sredstva v izvajanju projekta Za kakovost slovenskih učbenikov (KaUč) v obdobju od 1. 2. 2017 do 30. 6. 2022. Osrednji cilj projekta je razvoj kazalnikov kakovosti učbenikov za praktično uporabnost v procesu potrjevanja učbenikov in njihove evalvacije, to zajema analizo kazalnikov kakovosti učbenikov v mednarodnem prostoru; analizo splošnih in specialno didaktičnih pristopov, pedagoških strategij ter predmetno specifičnih kompetenc v učbenikih; analizo ustreznosti učbenikov z vidika priporočil o oblikovanju gradiv za osebe s posebnimi potrebami z vidika posameznikov in skupin, ki so v svojem razvoju ali družbeni poziciji kakorkoli odrinjeni, depriviligirani, razvojno ali socialno-integrativno ogroženi; analizo nalog in učnih dosežkov na nacionalnih in mednarodnih preverjanjih znanja z vidika zagotavljanja kakovosti učbenikov in razvoja kazalnikov kakovosti; analizo stanja na slovenskem trgu učbenikov in primerjavo s stanjem v drugih državah; analizo odločanja o izbiri učbenikov v partnerskih VIZ; razvoj strojnih orodij in metodologije za učinkovito analizo vsebine učbenikov; razvoj in evalvacijo kazalnikov kakovosti učbenikov (<http://kauc.splet.arnes.si/>). Kazalniki, ki bodo nastali v okviru projekta, bodo lahko kot opora pri odločanju o izboru gradiva služili tudi učiteljem, ki na podlagi avtonomne strokovne presoje izbirajo učbenike in učna gradiva.